

Előfizetési árak helyben és
vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. március 1., szerda

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirtetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

A politikai válság.

*

... Hadd főjjenek és puhuljanak egy kicsit... állítólag ezt mondta volna a magyar király, mikor elhatározta, hogy szünetet tart a válság megoldására irányított kihallgatások sorozatában. Mondta-e vagy nem mondta, azt bajos ellenőrizni, de a tények megfelelnek ennek vagy ilyenféle kijelentésnek.

Elég szomorú dolog, hogy Magyarországtól puhulást várnak, elvárják saját ügyeinek megtagadását, miglen Auszriától nem várnak és nem kérnek puhulást, hanem azt mondják: tessék Magyarországnak is Auszriához alkalmazkodnia. A ki eddig nem tudta, az most már érti és érzi, hogy Magyarországnak nincsen alkotmánya és hogy ma is igaza van Albrecht főhercegnek, aki a kardjára csapott és azt mondta: „Ez Magyarország alkotmánya!”

Albrecht régen megtért Magyarországot sanyargatott őseihez, de a Beckek és Pittreichok ma is őrzik kardját és abban Magyarország alkotmányát. A legelső magyar embert, a királyt ma sem lehet elválasztani az osztrák császártól és valahányszor innen is, onnan is kedvelt hiveink között különbség merül föl, a hatalmas osztrák császár legyűri a gyengébb magyar királyt, a kinek

még a nyelvét is alig érti és a kvóta arányában vérző szívvvel megtagadja a magyar kívánságokat.

A magyar függetlenségi pártnak kár programjából egy hajszálnyit is engedni, kár napról-napra önönmagát lelicitálnia mert leszállított áron felkínált elvei épen olyan kevéssé keltenek, mint jogos követeléseiknek teljes sorozata. Harc nélkül Magyarország nem tud a maga igazából egyetlen betűt sem megvalósítani. Még az igazán silány 67-es kiegyezéshez is hat évi alkudozás és tárgyalás kellett, pedig ez a kiegyezés nem egyéb egy államjogi hazugságnál, mert sem a magyar alkotmány, sem a magyar függetlenség nem jut benne érvényre: közönséges fűgefalevél, mely alig-alig takarja osztrák tartományi meztelenségünket.

Magyarországot frázisokkal etetik és külsőségekkel kenyekeznek le. A legsajnosabb a dologban az, hogy mindig akadnak magyar emberek, a kik ehhez a szemfényvesztő játékhoz segédkezet nyujtanak. Most is vannak ilyenek. A választásokon megbukott szabadelvűek azt remélik, hogy az osztrák álláspont merev póznáján ismét ők fognak felkuszni a hatalomra. Gróf Tisza István málhája készen áll; alig várja, hogy hívásra megjelenjen Bécsben és ott tanácsokat osztogasson, mi-

képpen lehessen kijátszani a választásokon kifejezésre jutott magyar népakaratot.

Tisza le akarja hozni a királyt Budapestre és itt is nyakára akarja küldeni a saját gárdáját. Mintha nem volna mindegy, hogy a király Bécsben vagy Budapesten van-e és hogy a kihallgatandó politikuskoknak félóránnyira vagy négyóránnyira kell-e utazniok, hogy az uralkodó elé kerüljenek. Nem volna mindegy, ha az osztrák császár Bécsben maradna és Budára csak a magyar király jönne le; de, sajnos, Budán is csak az osztrák császár száll meg és ott is olyan távol lakik Magyarországtól, akár Bécsben vagy még távolabb. A főudvarmesteri hivatal mondja meg politikailag is az igazat, mikor így adja ki az utazási rendelkezéseket: „Sejour in Budapest“ és „Heimreise nach Wien! (Tartózkodás Budapesten és hazautazás Bécsbe.)

Osztrák koponyákban más a világ rajza, mint magyar agyvelőkben. A mi nekünk szent és nélkülözhetetlen, azt odaát szemtelen követelésnek, a mi nekünk jog és igazság, azt odaát hazafias fráziscsépülésnek mondják. Mi Auszria gyarmata vagyunk és mivelhogy ezt a tényt alkotmányos komédiák leple alatt eddig túrtuk, követelik, hogy túrjuk ezután is. Mig Magyarországon egyetlen fillér

megy Auszriából, mig egyetlen ujoncot adunk a közös hadseregnek és mig magyar akad, a ki felkínálja magát ennek az álláspontnak bármilyen módon való fentartására: addig nem is fogják odaát elhinni, hogy ideát megváltozott a világ és hogy itt már nem érik be a papirosfüggetlenséggel és a hazug alkotmányával s hogy megköveteli a nép azt a legegyszerűbb és legtermészetesebb jogot, hogy ur lehessen a saját házában.

Kisérietezzék bárki, a függetlenségi pártnak nem szabad engednie. Legyen harc, ha Bécsnek harc kell. Ma már nem fegyverrel vívják az ilyen küzdelmeket: a dinasztikiak irtóznak az erőszaktól, mert világszerte látják, hogy a botnak két vége van. Elég a tervezett passzív rezisztencia; sokkal biztosabban ássa alá a féltett nagyhatalmi állást, mint a legvéresebb harc, mint a legmagasab utcai torlaszok.

Ha azt akarják, hogy posványosodjunk, hát posványosodjunk; ha soká tesszük, ingovány lesz a posványból és arra bárkinek veszedelmesebb rálépni, mint a jog és törvény szilárd talajára.

Dr. Szalay Mihály.

— **Fiatal honatyák.** Női körökben kellemes benyomást tett az ezidei téli választások, nem csak mivel az ellenzék fényesen győzött,

A „NAPLÓ” tárcája.

Dankó, a hős.

Irtá: Maxim Gorkij.

Elt a ködbe vesző ókorban egy hatalmas nép. Nagy, áthatlan erdők környezték telepeit háromfelől, a negyedik oldalon óriási sivatag terült el. Vig természetű, erős, merész emberfaj volt, a sorsával elégedett volt... Nyilván cigányok voltak. Boldog életüket azonban megzavarta valami: idegen törzs rontott országukba és szorította őket beljebb az erdőbe. Az pedig tele volt köddel, ingovánnyal, mert őserdő volt s az ágak olyan sűrűn össze-vissza nőttek benne, hogy az eget sem lehetett látni tőlük s a napsugár is alig törhetett magának utat a sűrű lombtetőn által. Hanem mikor aztán a sugarak mégis reáeshettek az álló vizekre, akkor olyan egészségtelen párákat bocsájtottak ki magukból, hogy az emberek rendre hültek tőle. Olyankor az asszonyok

és gyermekek jajgatni kezdtek és a férfiak lelkére komorság ült. Végre is oda kellett hagyni az erdőt és erre csak két mód volt. Vagy visszafelé menni — s akkor erős és gonosz ellenségre találnak; vagy előre menni — arra pedig óriási fák meredeznek, amelyek ágaikkal szorosan összefonódtak s csomós gyökereikkel erősen belekapaszkodtak az ingoványos talajba. Ezek a fák némák és mozdulatlanok voltak, mintha csak kőből faragták volna őket, naphosszat merendeztek a félhomályban, este pedig, a mikor az őrüzek égtek, mintha még szorosabban magukba zárták volna az embereket. Még borzalmasabb volt, mikor a szél járt, magasan a fák koronái felett s az egész erdő komoran susogott. Mintha csak fenyegetőzött volna s halotti énekét énekelte volna annak a népnek, a mely benne menedéket keresett. Pedig e nép gyermekei izmosok voltak és utolsó szálig harcoltak volna azokkal, akik egykor legyőzték őket. Csakhogy nem hallgatták meg, mert fogadalmat tettek, amely velük száll

a sirba. Azért veszteltek olyan sokáig és töprengtek hosszú éjszakákon, miközben az erdő tompán zugott és az ingoványból mérges párák emelkedtek.

Ott ültek és az őrüzek árnyékai imbolyogva suhantak körülöttük és ők mind úgy vélték, hogy nem az árnyak táncolnak, hanem az erdő és az ingovány gonosz szellemei diadalmaskodnak felettük. Semmi sem viseli meg úgy testét, lelkét a férfiembernek, mint a komor gondolatok; úgy rágódnak a lelkén, akár a kigyók... Agyuk egészen elkábult, félelem, habozás fogta el a különben erős férfiszíveket és nyugtázta le izmos karjukat; aszszonyok jajongtak azok holt tetemei felett, a kiket az ingovány mérges lehellete ölt meg és eleinte tompán, majd erőteljesebben az aggodalom hangjai töltötték el az erdő mélyét... Már-már az ellenség felé akartak vonulni, hogy szabadságukat, életüket feláldozzák, mert senki nem félt a rabszolgaságtól... Hanem akkor megmenette őket Dankó.

Szép ifju volt, közülök való. A szép emberek mindig bátrak. És így szóló társaihoz:

— Töprengéssel semmire sem megyünk. A ki semmit sem cselekszik, nem is ér el semmit. Minek pazaroljuk el erőnket sötét tépelődésben? Talpra! Menjünk át az erdőn; csak van vége — mindennek van vége ezen a világon. Induljunk!

Ránéztek s látták, hogy különb mindannyiuknál, mert szeméből erő és merész elszántság sugárzott

— Vezess minket! — kiáltották mindannyian.
És ő vezette őket... Mind mentek utána és biztak benne. Keserves ut volt az. Lépten-nyomon egy-egy áldozatot nyelt el az ingovány s a szorosan összefonódott fák és bokrok csaknem áthatolhatatlan akadály voltak előttük. Sokáig nyomultak így... Mind sűrűbb lett az erdő, egyre jobban hanyatlott erejük. Akkor zugalódní kezdtek Dankó ellen és szemére lobbantották, hogy tapasztalatlan ifju, a ki céltalanul tévutra vezeti őket. Ő azon-

hanem mivel nagyon sok fiatal honatya jutott be a Házba. Ez a parlamenti megifjodás a Lajtán tul is élénk feltűnést keltett s az egyik bécsi lap siet eldicsekedni, hogy volt idő, még pedig 1848-ban — a mikor az osztrák országgyűlésnek is voltak fiatal tagjai. A hat korjegyző közül egy sem érte el még a harmincadik életévét. Kudlich 26 éves volt, Giskra 28, Rieger és Brestel épen a harmadik X-hez jutottak el és így tovább. A 19. század különben is a fiatal politikuskok kora volt. Ma Bismarck már 31 éves korában lett képviselővé. Gladstone és Beaconsfield korra nézve is vetélykedtek egymással. Gladstone 23 éves korában jutott a parlamentbe és két év múlva már államtitkár volt. Beaconsfield nem érte el ezt a rekordot. Huszonnyolc éves korában pályázott először mandátumért, de megbukott és csak öt év múlva sikerült neki megválasztatni. Elődeik közül az ifjabb Pitt 22 éves korában már küzdött a North miniszterium ellen. Thayer, az ismert angol fiziológus szerint a politikai pálya a legegészségesebb és a politikuskok a leg-hosszabb életűek. Kiszámította, hogy a hivatásos politikuskok átlag 68 évig élnek. Madarász apó és Szapannos bácsi élő példák rá. Kerese, a három Kállay, Szunyogh és ifju Madarász Józsefre e szerint hosszú politikai pálya vár.

Politikai reflexiók.

Ifj. Ábrányi Emil intelme.

Ha még tulzással is vádoltatunk, még sem hallgatjuk el azt a meggyőződésünket, hogy a nov. 18-ki merénylet nyomán támadt nemzeti visszahatás egyik legjelentékenyebb eredményének tekintjük, hogy ifju Ábrányi Kornél ismét kezébe vette

pár hónapra pihentetett kiváló tolat és ezzel a méretére nézve kicsiny, de értékére nézve rendkívül súlyos fegyverrel kiállt a küzdőterre.

Ifj. Ábrányi Kornél kétségkívül a legértelmesebb magyar publicista, a ki még hozzá dicsekedhetik azzal a nagy előnnyel, hogy azt írja, a mi meggyőződése.

Ezért is ritka nagy jelentősége van annak az intelmnek, melyet ifj. Ábrányi Kornél legújabb cikkében a szövetséget ellenzőkhez intéz.

Arra figyelmezteti t. i. az ellenzőket, hogy tartózkodják abba a hibába esni, mit a múltban a szabadelvűpárt annyira elítélt.

Nos hát, ezt mondtuk, más szavakkal bár, mi is, midőn óva intettük az ellenzők különböző csoportjait arra, hogy ne tekintsék az ő hadállásukat olyannak, a mely az események semmiféle alakulása esetén sem eshetnék változás alá, hanem legyenek elkészülve a szükséghez képest arra, hogy nemcsak hadállásukat, de esetleg külön konzisztenciájukat is feláldozzák.

Elég volt ugyanis a szabadelvűpárt párturalmi túltengéséből. Az ellenzőknek, helyesebben a különböző ellenzéki csoportoknak alkalmazkodniok kell a helyzethez s nem szabad kitérniök annak követeléseitől, ha ezek követéseként egyfelől mindjárt egyesülniök, másfelől szétválniök is kell.

Körülbelül erre céloz Ábrányi Kornél, midőn fent idézett figyelmeztetését az ellenzőkhez intézi, mert hiszen a szabadelvűpárt miben sem vétkezett többet, mint ezirányban s az ellenzőknek mire sem mutatkozik inkább hajlandóság, mint arra, hogy a szabadelvűpártot e részben utánozza. Már pedig az ilyesmit nem teszi megbocsáthatóvá az, ha az ilyesmi mindjárt az „elvi“ ortodoxia külszínével is

kendőzi magát, mert az országnak nem ortodoxiára, hanem gyakorlati politikára van szüksége. — Ezt a szükségét pedig nem mindig lehet, sőt hovatovább, kevésbé lehet összegegyeztetni a mai pártkeretekbe beszorítható felfogásokkal. Inkább félre kell tehát tolni a pártkereteket, semmint a gyakorlati politikához fűző általános érdekek ne nyerjenek kielégítést.

Komjányi nyilatkozik.

Komjányi Béla az utóbbi időben megszerette az egyéniségéhez külföldben kevésbé illő rejtélyeskedést. Ember legyen, aki tudja, hogy ő tulajdonképpen mit akar. Tény, hogy tagja lett annak idején a szövetséget ellenzők vezetőbizottságának, de az is tény, hogy közben, választói előtt elítélve lett, vagy legalább is hüvösön nyilatkozott a koalícióról. Az is tény továbbá, hogy később részt vett a szövetséget ellenzői tanácskozásán. Most meg egy vidéki lapban akként nyilatkozik, hogy felelőssége tudatában részt vesz ugyan továbbra is a szövetséget ellenzők munkájában, de azért fenntartja eredeti álláspontját.

De mi az az eredeti álláspont? Vagy talán helyesebben: melyik álláspont az eredeti?

Mi idáig csak annyit látunk, hogy maga Komjányi, mint politikus, igen eredeti. De vannak, akik az ő tagadhatatlanul furcsa magatartását komolynak látják és nem eredetiségnek, hanem valami másnak kvalifikálják.

Hogy nekünk van-e igazunk vagy azoknak: csak Komjányi dönthetné el.

Nem mintha kíváncsiak volnánk nyilatkozatára, de mert szeretnők, ha tisztában lennénk ama rejtélyes Komjányival, kérjük, hogy kegyeskedjék végre kissé körülményeseb-

ben nyilatkozni. Mert hidje el, hogy ez a rejtélyeskedés egy cseppet sem áll jól neki.

Egy látogatás s még valami.

Kossuth Ferenc nem ismerte személyesen Zichy Nándor grófot. Magánbeszélgetés közben megemlítette Zichy Aladár grófnak, hogy szeretne atyjával: Nándor gróffal megismerkedni. Aladár gróf közölte ezt az öreg ural s meg is állapodtak abban, hogy pár nap múlva a néppárt öreg vezére fogadni fogja a szövetséget ellenzők elnökének látogatását. Mielőtt azonban a megállapított idő elkövetkezett volna, Zichy Nándor gróf maga személyesen felkereste Kossuth Ferencet, ki aztán szintén viszonzta a látogatást.

Ez a dolog historikuma, nincs benne semmi rendkívüli, sőt igen természetes valami az egész. Ám van Magyarországon egy lap, a melyik feladatának tekinti, hogy a legártatlanabb dologból is kiolvassa a klerikálizmus előnyomulásának rettenetességét és tüzvész kiáltson egy száll kakasgyufa meggyulta miatt is.

Nos hát ez a lap most is ordít. Szerinte Kossuth Ferenc audencián volt gróf Zichy Nándornál és paktált vele a liberálizmus ellen.

Ugyanez a lap, mikor Széchényi Győző püspök korteskedett a Tiszapárt mellett, nem látott abban veszedelmet. Ugyanez a lap elfogadja Abaffy Ödönt és Zsilinszky Róbert grófot a szabadelvűség képviselőinek. De ha Zichy Nándor és Kossuth Ferenc találkoznak, akkor már tüzet kiált.

Ha volna egy csepp erkölcsi komolyság ennek a lapnak a magatartásában, hát azt mondanók neki, hogy olvassa el annak a bizonyos pásztorfiának a meséjét, aki mindig farkast kiabált s azzal

ban csak ment az élükön, bátran és önbizalommal.

Akkor vihar zugott át az erdőn; tompán és fenyegetően zúgtak a fák; olyan sötét lett, mintha mind az az éjszaka, a mely addig a földre borult, itt most nyomasztó borzalommal egyesült volna. A kis emberek ott győtrődtek az óriási fák között. olykor-olykor fakó villámok cikáztak; a szélvihar parancsára hajlongtak, meginogtak a hatalmas fák, a melyekre néha-néha büvös fényt vontak az egyre gyakrabban cikázó kékes villámok, azután ugy tetszett, mintha kísértetiesen megnyult karmokat nyújtogattak volna ki az emberek felé, hogy ki ne engedjék őket birodalmukból! Az ágak homályából rémségek meredeztek a törtekre. Majdnem elpusztultak beje.

Kimerülten, elkeseredve megálltak a zugásban, viharzásban, hogy Dankóra rohanjanak.

— Nyomorult! — kiáltottak rá — Romlásba vittél bennünket. Meg kell halnod!

Villám, menydörgés pecsételte meg az ítéletet.

— Azt mondtátok: vezess bennünket! És én vezettelek benneteket — felelte. — Érzek magamban erőt arra, hogy vezérek legyek, és azért vezettelek bennete-

ket. Mit tettetek ti? Még csak erőtlők és bátorságtok sem volt arra, hogy hosszabb utra induljatok! Csak jöjjetek utánam, mint valami juhnyáj!

Ezek a szavak még csak jobban felkorbácsolták a dühtiket.

— Meghalsz! Meghalsz! — üvöltötték feléje.

Az erdő zugott szakadatlanul, mintha csak meg akarta volna erősíteni szavaikat. Villámok foszlányokra tépték az éjszaka sötétségét.

Dankó ránézett azokra, a kikért feláldozta magát és látta, hogy most állatokhoz hasonlítanak. Sok férfi tolongott körülötte, de lelki nemességét egyiknek az arcán sem fedezett fel s kegyelmet sem várhatott senkitől sem. Akkor az ő szívében is a felháborodás viharja támadt az elvakultak ellen, de a népe iránt érzett szánalom elfojtotta izgalmát. Szerette ezeket az embereket s elgondolta, hogy nélküle elpusztulnának. És megint csak feltámadt szívében a forró vágy, hogy megszabadítsa s a helyes utra vezesse őket és szemében felragyogott ennek a tűznek a lángja. — A mikor amazok látták ezt, azt hitték, hogy a düh lobbant fel benne, s szorosan összetorlódtak, hogy könnyebben legyőzhessék és megölhessék. Megértette őket és szeme

annál hevesebben lángolt, mert a népe iránt érzett fájdalom csaknem megszakadt a szíve.

Az erdő pedig szakadatlanul zúgta az ő komor dalát. A menny dörgött, a villámok cikáztak és az eső patakokban szakadt.

— Mit tegyek ezért a népért? — kiáltotta s hangja tulharsogta a vihar zugását.

És abban a pillanatban szétmargolva kezével a mellét, kiszakította belőle a szívet és magasra nyújtotta a feje fölé. És arra ugy világított, mint a nap és az egész erdő hallgatott, bevilágítva az emberszeretet fátylájától; a sötétség eltűnt erre a ragyogásra és mélyen benn az erdőben az ingovány mérges mocsarába süllyedt. A nép pedig szinte megkövült ijedeimében.

— Induljunk! — kiáltotta Dankó és odasietett az élükre, vezéri helyére, magasra tartva az égő szívet és az utat mutatva vele.

Utána nyomultak, megvakítva, a kíváncsiságtól elragadva. És az erdő is zugott és ámulva rázta lombkoronáit; de zugását elnyomta a siető emberek dobaja. Mindannyian futottak gyorsan és bátran, az égő szív csudálatos látványától ragadva. És egy részük most is elhullott, de zugolódás, könnyek nélkül haltak

meg. Dankó sietve járt előttük és a szíve égett és világított.

Akkor hirtelen szétvált előttük az erdő és mint néma, erős fal meredt mögöttük és Dankó az ő egész népével a napfény özönébe, az esőtől megüszult, a kristálytisza, fűszeres levegőbe vette magát.

A vihar mögöttük elmaradt, erdő-mező előttük ragyogásával a nap, a fűben gyémántszemek csillogtak s a folyam sugárzott, mintha aranyfényben fürdött volna meg...

Este lett s a lemenő nap sugaraitól olyan vörös lett a víz, mint a vér, amely erős árbán ömlött Dankó szétlépteit melléből.

Még egy pillantás a tágas mezőre, az immár elégedett népének kínálkozó szabad életre s aztán összeszereskedt Dankó, a hős, a szabadító.

Halkan susogtak az erdő fölől a fák és a vértől megfestett pázsit.

De az elégedett és reménytel eltelt emberek nem törődtek a háttal és nem látták, hogyan világít még holtteste mellett a szíve. Csak egyetlen ember vette észre és óvatosságból rátaposott a büszke szívre... Az pedig sziporkázva elhamvadt...

Ezért jelennek meg azok a kékes lángok a sikon a vihar előtt...

zavarta fel a falu népét ugyanarra, hogy mikor a farkas csakugyan megjelent, senki sem hitt a vészkiáltásnak.

De abban a pásztorfiuban csak suhanci játszás volt, mely a végén is neki vált veszedelmére. Abban a lapban azonban valami *egyéb* van, ami közállapotaink nagy szegényére, neki válik — hasznára. Hogy mi az az *egyéb*, nem mondjuk meg. Hogy nem „erkölcsi komolyság”, azt ugyanis mindenki tudja.

Reminiscenciák.

— *Levél a szerkesztőséghez.* —

Közéletünk egy veterán bajnokától a következő sorokat vettük:

Kedves Öcsém!

A mai „Napló” az én öreg szemeknek nagy gyönyörűséget okozó két dologgal örvendeztetett meg ma reggel. Egyik volt a Justh Gyuláról írott megemlékezés. Másik volt az első hét szélsőbaloldali írott cikk. Mint öreg embernek, jól esett a két cikk nyomán lelkemben támadt sok visszaemlékezés, melynek érdekességét, ha szabad őszintén szólnom, — csak az a két lapsus keserítette meg, melyek e különben teljesen hü elbeszéléseket egy-egy ponton a tévedés homályába borította.

Egyik lapsus a Justh Gyuláról írott cikkben fordult elő. Verbőczy Gyulának és Csátár Zsigának, (mert a vén süni és nem Onody Géza volt Széll Györgynek a főkortese) emlékezetes eltoloncoltatását ugyanis úgy tünteti fel az elbeszélés, mintha az Széll Gyulának használt volna. Hát taktikailag használt-e avagy ártott: azt bajos volna eldönteni. Körülbelül használt is, ártott is. Mert ha el is távolított két vehemens ellenkörtést, viszont mint erőszak visszahatást szült és némelyeket a zászlótól eltántorított. Bizonyos azonban, hogy a *Napló* által használt kifejezés könnyen annak feltevésére adhat okot, hogy Justh Gyula talán előzetesen egyetértett a Verhovay ellen rendezett stikli intézőivel.

Pedig hát ez nem áll. Sőt éppen ennél az alkalomnál is megemlítette Justh Gyula, hogy ő mint igaz magyar gavallér még a legsajátabb egyéni érdekekben sem transzignál a tisztesség kérdése felett. Ugyanis nemcsak, hogy már akkor, mikor Cseresnyés rendőrkapitány az eltoloncolást elrendelte, helytelenítette azt, de első képviselőházi beszédében is kitért erre a dologra és a legélesebben elítélte az önkénykedést. Nagyon jellemző ez Justh Gyulára, ki ugyyszólván ezzel a lépéssel vezette be az ő politikai szereplését, melyhez mindig hü maradt a jog és köztisztesség akkor választott vezérszavaihoz. Kár lett volna tehát ezzel a mondottat elhallgattatnia.

A másik lapsus, a mit rossz néven veszek a *Napló* visszaemlékezőjétől — az első szélsőbaloldali írott cikkben jelentkezett, helyesebben valami abból kimaradt. Ér-

tem alatta: a hetek egyikének Kállay Ödönnek méltatását. Mert hát tényleg Madarász volt a hetek vezére, elismert dolog volt már akkor, hogy Kállay Ödön volt köztük a legsúlyosabb, legértékesebb egyéniség. Nevé, multja, tudása, jellege őt tették a szélbal első emberévé. Szegedválasztotta volt képviselőjévé és haláláig a nagy alföldi város bizalma juttatta a képviselőházba.

Kállay volt a leeurópaibb ember a szélsőbalon, sőt talán jó ideig az egyedül európai. 1848-ban tudvalevőleg már nevezetes szerepe volt az események előkészítésében és a szabadságharc előtt kormánybiztos, majd az emigrációban is tekintélyes tényező volt. Kossuth Lajos többször bízott rá nevezetes küldetésekkel és ő hiven, becsülettel s a legtöbb esetben sikerrel teljesítette azokat. Ha tehát a hetekről megemlékezünk, emlékezzünk meg Kállay Ödönről, kinek minden irányban sokat köszönhetni abban, hogy a függetlenségi eszme pártja számban és tekintélyben megnövekedett.

A király új választásokat akar.

— *Bécsi tudósítónktól.* —

Az alatt a mélységes csönd alatt, a mely most reá borul a politikára, igen fontos események vannak készülőben. — Ferenc József meghallgatta Tiszát, Andrássyt, Kossuthot, Széllt és Wekerlét. Pontosan tájékozva van tehát a pártok erejéről, fajsúlyáról és hangulatáról. Még sem történik semmi. — Igen jó forrásból nyert értesülések azonban épen az ellenkezőt állítják s azt mondják, hogy igenis sok történik.

A király nyomban január huszonhatodika után így nyilatkozott bécsi tanácsosai előtt:

— Be kell látni minden józan embernek, hogy a magyarországi választás meglepetés. A magyar nemzet csaknem négy évtized óta a hatvanhetes alapot akceptálta s azt az alapot épen úgy értelmezte, mint én. Most pedig hirtelen még a hatvanhetes alapon álló pártok is magyar vezényszót kívánnak. Nem természetes-e, hogy egy országnak a közvéleménye máról-holnapra így nem változhatik. Hiszen csak három év előtt választottak s akkor óriási többséget kapott a tiszta hatvanhetes alap. Hogy lehetséges az, hogy ugyan az az ország ma már más véleményen van?

Ő felségének ez a nyilatkozata, a mely kedden este szájról-szájra járt a Jokey-klubban, *óriási föltűnést* keltett s iziben le is vonták belőle a következtetést.

— *Magyarországon új választások lesznek...*

Tudakozásomra illetékes politikuskok mind azt választották, hogy a magyar képviselőház fölölését bizonyosra lehet venni. Azzal érvel-

nek, hogy a házfölösztatás joga az uralkodónak korlátlan joga s ezzel tetszése szerint él. A józan ész és logika most azt parancsolja neki, hogy éljen ezzel a jogával. Józan megfontolás és mérlegelés után ítéli a nemzet. — Január huszonhatodikán semmi egyéb nem volt, mint egy coup. Hát azt nem lehet elfogadni. Minden félreértést és zavart kiküszöbölendő, meg kell kérdeni a nemzettől, hogyan akar élni, kívánja-e a hatvanhetes alapot, vagy nem?

Az új választásokat *április közepére tervezik*. Itt igen bizakodnak, abban, hogy az ország a hatvanhetes eszmének fog többséget adni és még gondolatban sem fogadják el azt az eshetőséget, hogy a negyvennyoicaspárt kerülhet ki győztesen a küzdelemből.

Dr. Pisztorý Mór bucsuja az egyetemről.

Katedráról a képviselőházba.

— Saját tudósítónktól. —

— február 28.

Ma bucsuzott el ünnepélyen dr. Pisztorý Mór egyetemi tanár, Kolozsvár I. kerületének országgyűlési képviselője katedrájától. Az összeférhetlenségi törvény ugyanis a Kolozsvári egyetemi tanári állást összeférhetlennek mondja ki az országos képviselői állással és így Pisztorý dr., miután a város bizalma oly magas tisztséggel bízta meg, elhagyta azt a katedrát, melyen 36 éven át mint tanár működött. Fájdalmas ez a bucsuzás mint tanítványaira, mint tanárcollegáira. 36 évi működése alatt állandóan tanítványai benső szeretete vette körül. Benne az igaz, apai érzéssel eltelt professort tisztelték, becsülték, ki minden tettével és törekvéseivel, mint ennek az ifjúságnak barátja működött. Nem volt az ifjúságnak egy kérése, melyet meg nem hallgatott volna, nem volt panasza, melyet ne orvosolt volna. Tanártársai a jó kollégát becsülték benne. 42 évig állott állami szolgálatban és tanártársaival mindig szinte testvéri viszonyban élt. Fájdalmas érzéssel bucsuztak el tőle tanítványai és tanártársai, nem egyiknek csillogott a meghatottság könnye szemében. De mindegyiknek az a tudat volt vigasztalás, hogy továbbra is élvezzük majd működésének eredményét; az a tudat, hogy mint az országgyűlés egy tagja bár, más téren, de továbbra is szolgálni fogja azt, a kinek szolgálatában eddig is állott: **a hazát.**

Az egyetemen lefolyt bucsuztatásról tudósítónk a következőket jelenti:

Az egyetem tanári kara és ifjúsága tegnap bucsuzott el ünnepélyesen dr. Pisztorý Mórtól, ki elhagyja tanári székét.

Délelőtt 10 órakor megjelentek a II. számú teremben *Haller Károly*, főrendiházi tag, *Klupathy Antal* e. i.

dékán, *Ováry*, *Nagy Ernő*, *Kossuth* egyetemi tanárok, azonkívül az egyetemi ifjúság zsufolásig megtöltötte a tantermet, sőt a folyosón is ember-ember hátán tolongott. 1/4 11 órakor a harsány éljenzés jelentette, hogy jön Pisztorý Mór, hogy elbucsuzzék a katedrától, melyen 42 éven át működött.

Alig hangzott el az éljenzés, megilletődött hangon beszélni kezdett Pisztorý Mór.

Abban a hitben volt, ugymond, hogy még ma megtarthatja utolsó előadását, nem várja ezt az ünnepélyes bucsuztatást. Megvolt eddig is győződve, hogy az ifjúság szereti őt, de ez a mai ünnepség még inkább meggyőzi erről. Köszöni kartársai megjelenését, a kik evvel még szebbé és ünnepélyesebbé tették ezt a jelenetet. 36 éves tanári működése alatt — melyből 14 évet Kolozsvárt töltött, — nem volt eset, hogy bármely ügyben ellenkezésbe jutott az ifjúsággal. Nem saját kezdeményezéséből hagyta el a katedrát, egy kényszerítő körülmény ennek oka. Ez a kényszerítő körülmény az, hogy ő, a ki a tanári székből sohasem politizált, csak a tudománynak és hazaszeregetnek ígét hirdette, maga látja, hogy a politikai téren még nagyobb szükség van reá. Ez az oka távozásának. Igéri, fogadalmat tesz, hogy új pályáján azon lesz, hogy a törvényesen megkoronázott magyar király országa minden ízében magyar legyen. — Igéri továbbá, hogy sohasem fogja elfeledni azt az ifjúságot, mely csaknem egy emberöltőn át osztozott jó és balsorsában. Szívvel köszöni az ünneplést.

Nagy éljenzés, zúgó taps hangzott fel a szeretett tanár szavai után. Percek multak el, míg a szeretetnek a hatalmas megnyilvánulása annyira csillapult, hogy *Gara István* joghallgató, az ifjúság szónoka beszélhetett.

Messze hangzó hangon a következő beszédet mondta:

Nagyságos Uram! Szeretett Tanárunk! Szomorú percek következnek! Bucsuzunk kell! Önkénytelenül is könny szökik szemembe, a fájdalomnak könnye, — de egy szersmind az öröme is. Fájdalommal tölt el mindnyájunkat Nagyságodnak távozása, éppen abban az időben, a mikor megismertük Nagyságodban a „kiváló tudós” mellett a „törhetetlen igaz magyar hazafit!” De viszont örömet is érzünk, bár most az a fájdalomnak közvetlen behatása alatt — még igen kicsiny. Tudjuk, hogy nem okozta volna Nagyságos urunk ezt a fájdalmat, ha kényszerítő körülmények nem merültek volna fel s ezen kényszerítő körülmények súlyos volta teszi csak indokoltá, hogy kedves Tanár ur válik attól az ifjúságtól, mely lelke egész melegével ragaszkodott és ragaszkodik Nagyságod fenkölt személyéhez s viszont amely ifjúságot Nagyságos uram is szíve mélyéből szeretett és szeret. Jól teszi Nagyságos uram, hogy itt hagy bennünket, — vigasztalódunk, mert azt tartjuk: „A haza minden előtt!” Nem célozom politizálni, mert ez elposványosítaná, hétköznapivá tenné

azt az ünnepi hangulatot, a mely Nagyságodtól való bucsuzásunkkor mindnyájunk szívét betölti, csak mint tényt állítom, hogy talán soha nagyobb szükség, higgadt, bölcs politikusokra, vezető férfiakra, nem volt, mint éppen most. S mi, kik Nagyságod fényes kvalitásait ismerjük, bizton reméljük, sőt tudjuk, hogy egyike lesz azoknak a nagy államférfiaknak, aki szeretett Hazánkat ezen zavaros állapotból szerencsés kézzel kivezetni fogja. Változott Nagyságod küzdő tere! Mi tiszta szívből kívánjuk, hogy az új küzdő téren is érjen el Nagyságos urunk oly szép eredményeket, mint a régins a midőn elhagyja a tudományok csarnokát, vezesse a Magyarok Istene a törvényhozás palotájába úgy, hogy igaz lelkiismereti sugallata, minden tette, hogy mint eddig is és ez hazánk ügyét szolgálja! S itt hagyva minket éljen kedves Tanár urunk abban a biztos tudatban, hogy igaz magyarságáért, pártatlan igazságáért és önzetlen ügy buzgalmaért emléket szívünkben mindig megőrizzük. Hogy pedig bucsuzásunknak maradandó emléke legyen, fogadja tőlünk Nagyságos urunk ezen albumot. S majdan, ha a közügyektől visszavonulva, munkától mentes idejében ezen lapokat fogja forgatni kedves tanár urunk, gondoljon reánk jó szívvvel, szeretettel. Isten sokáig éltesse! Isten vele!

Zugó taps hangzott fel az üdvözlő beszéd után és ezalatt átadta az ifjuság gyönyörű ajándékát, egy remek fedelű diszalbumot.

Megható jelenet következett utána. Szemében a meghatottság csillogó könnyével a megindulástól remegő hangon kezdett újra beszélni Pisztóry:

Megköszönte a hála ezen nyilvánulását. Biztatóul fog ez szolgálni további működésében. Kedvesebb emléket nem kaphatott az ifjuságtól, mert ettől látja, hogy nem volt hiábavaló a tanári pályán való működése. Célja volt igaz, jó magyar ifjakat nevelni és szíve gyönyörűségével látta azt, hogy e célját elérhette. Meglehet győződve az ifjuság, hogy az albumot legkedvesebb emlékei közé fogja sorozni. Még egyszer megköszönte az ünnepeltetést és eljenzés és köny között hagyta el azt a termet, melyben másfél évtizeden keresztül működött.

A tanítványok, mielőtt bement volna Pisztóry a tanácsterembe, még egyszer megéjjeneztek és ezzel befejeződött Pisztóry dr. egyetemi tanársága és megkezdődött annak a nemes feladatnak teljesítése, melyet Pisztóry Mór dr. magára vállalt. Az, hogy az ország ifjusága helyett a haza minden polgárát szolgálja.

Szergiusz gyilkosát kivégezték (?)

— Távirat. —

Londonból jelentik ezt a kisé hihetetlenül hangzó hirt:

Óriási feltűnést keltett az a hír, hogy Szergiusz nagyherceg gyilkosát kivégezték — még pedig minden ítélet nélkül.

Igazi orosz barbarizmusra vall az a körülmény, a mely-

lyel a szerencsétlen embert az utolsó pillanatban meggyötörték. Azt hitték el vele, hogy megszöktetik a börtönből és kisérői tulajdonképpen börtönruhába öltözött forradalmárok.

A börtönből ugyanezek egy kaszárnyába vitték, a hol aztán szekeréccel agyonválták. A holttestet pecegödörbe dobták.

Pétervárott nagyon titkolják az esetet, mind a mellett a moszkvai börtön-igazgatóság révén kiszivárgott a rettenetes hír.

A forradalmárok izgatottsága leirhatatlan. Azt mondják, hogy arra csak egy választ lehet adni:

— *Ki kell irtani az egész cári családot.*

A Ház elnökének címe?

Szerkesztői üzenet-féle.

— február 28.

Justh Gyula elnökké választásával kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy micsoda címe van a Ház elnökének? Rövid emlékező tehetségére vall az illetőknek, hogy ezt a kérdést úgy állítják oda, mint a melyre ugyszólván nincs utmutatás az előzményekben. A dolog pedig úgy áll, hogy Apponyi, csak úgy mint most Justh Gyula, az egyszerű képviselői székéből jutott az elnöki emelvényre. Ami tehát akkor történt a címzésben, irányadó ma is. Am Apponyit senki sem szólította méltóságos elnök urnak, hanem egészen magától értetődőleg használták vele szemben a „nagyméltóságú“ címet.

Ha tehát a képviselőház elnökét egyáltalán cím illeti meg: akkor ez a cím nem lehet a „nagyméltóságú“-nál kisebb. És ha logikát kereshetünk a címek dolgában: úgy ez a cím megfelel a logika követelményének is, mert a nemzet suverénitást kifejező képviselőház elnöke rangban nem állhat alatta a minisztereknek. A minisztereket pedig tudvalevően a „nagyméltóságú“ cím illeti meg. Megilleti függetlenül attól, hogy valóságos titkos tanácsosok-e vagy nem. Ennélfogva a Ház elnök címe sem függ attól, megkapja ezt a kitüntetést avagy nem.

Ha tehát Justh Gyulát címezni akarják, a „nagyméltóságú“ ur cím „dukál“ neki.

A szatmári diszpolgárság.

— Saját tudósítónktól. —

— február 28.

Budapestről írják: Szatmár város harminc tagu küldöttsége ma délelőtt tíz órakor adta át Kossuth Ferencnek a diszpolgári oklevelet. A deputáció élén Pap Géza polgármester volt, aki a következő beszédet mondta:

— Szatmár-Németi város tör-

vényhatósági bizottsága múlt évi szeptember 27-iki közgyűlésén leplezte Kossuth Lajos arcképét és Nagyságodat, mint az elhunyt fiát, szeretete és az ország érdekei körül szerzett érdemei elismeréséül diszpolgárává választotta. Ezáltal a legnagyobb polgári kitüntetést nyújtotta Nagyságodnak, és kívánom, hogy legyen az okmány olyan szoros kapocs, mely sohasem lazuljon, csak erősödjék. Fogadja ezt olyan szeretettel, amilyennel mi átnyújtottuk. (Éljenzés.)

Kossuth Ferenc a következő beszéddel válaszolt:

Igen tisztelt polgártársaim! Az a kapocs, mely köztem és Szatmár város polgársága közt régóta fennáll, az utóbbi időben bensőbbé lett általam is, hogy Szatmár is azok közé a kerületek közé sorakozott, melyek az ország jogainak visszaköveteléséért küzdők nagy táborát képezik. És az én kedves barátomat, Kelemen Samut küldte az országgyűlésre azért, hogy velem együtt küzdjön és az ő nagy tehetségével győzelmüket elősegítse. Rám nézve annál becsesebb ez a kitüntetés, a melyre engem Szatmár városa méltatott, mennél igazabb az, hogy én más kitüntetésre és elismerésre nem vágyódom, mint honfitársaim szeretetére. Midőn engem Szatmár diszpolgárává választott, e kitüntetés egy kegyeletes ünneppel volt kapcsolatban.

Most azonban, mikor átadják a diszpolgári oklevelet, ez ünneppé időpontjának megválasztása politikai jelentőséggel is bír, mert arról tesz tanuságot, hogy az ország helyesli azt, hogy mi erősen helytállunk azok mellett az elvek mellett, melyeknek a lezajlott választások igazat adtak. A közvélemény megnyilatkozása mindenkor fontos alkotmányos országokban, de legfontosabb akkor, midőn az uralkodó kék tudomást venni arról a válaszról, melyet a nemzet adott, midőn megkérdetett. A mi lelkiismeretünk nyugodt, hogy a nemzeti jogok megvalósítására nézve mi a legnagyobb mérséklettel és körültekintéssel iparkodunk gyakorolni azt az erőt, melyet a nemzet kezünkbe adott, de nem lehet semmi párttól sem kívánni azt, hogy éppen akkor hagyja el elvi alapját, amidőn elvei megvalósítását alkalma lenne követelhetni.

A magyar történelem évszázados tanulsága azt mutatja, hogy Magyarországon a jog megvédése és jog visszaszerzése mindig nagy küzdelemmel járt, sokszor szenvedésekkel és vérontással. Szerencsére most, midőn alkotmányos korszakot élünk, az országgyűlés többségének akarata érvényesülni fog, ha bebizonyul az, hogy ezt az akaratot az ország nemcsak mulékony fellobbanással támogatta, hanem emellett erősen megáll és a nemzeti akarat érvényesítését nyugodtan, tisztelgetően, — de elhatározott kitarással követeli. — Ezt az értelmet tulajdonítom én annak, hogy a diszpolgárát önök éppen most adták át nekem s ez az értelem a megtiszteltetés becsét előttem növeli. Fogadják a legifjabb szatmári polgári szívből eredő köszönetemet és azt a biztosítékot, hogy Szatmár érdekeit mindig a szívemen fogom viseini. (Leikes eljenzés.)

Kossuth Ferenc azután a küldöttség tagjaival kezet szorított s hosszabb ideig beszélgetett velük. Tiszteletükre délután egy órakor bankett lesz a Pannónia-szállóban. A

diszpolgári oklevél gyönyörű vas-kos könyv, chagrin-kötéssel, dobormű díszítésekkel, a közepén Szatmár város címerével, a szövege a következő:

198. szám

1904. közgy.

Diszpolgári oklevél.

Mi, a szabad királyi Szatmár-Németi város küldöttsége adjuk tudtára mindazoknak, a kiket illet, miszerint az ezerkilencszáznegyedik esztendő Szent Mihály havának 26-ik napján tartott rendkívüli törvényhatósági bizottság közgyűlésében, minekutánna néhai való nagy hazánkfianak, a magyar szabadság, függetlenség és egyenlőség kivívására irányuló küzdelem legnagyobb előharcosának, Kossuth Lajosnak képmását városházunk közgyűlési termében ünnepélyesen lelepleztük, az ő érdemekben gazdag fiát, eszméinek letéteményesét és örökösét, nagyságos Kossuth Ferenc urat közhasznu működésének elismeréséül s őszinte tiszteletünk jeléül városunk diszpolgárának egyhangulag megválasztottuk s ezen diszpolgársággal járó mindama jogoknak gyakorlásával felhatalmaztuk, melyek a szabad királyi város polgárait hazánk alkotmánya s városunk szabadalma szerint megilletik. Minek örök emlékezetéül ezen diszpolgári oklevelet törvényhatóságunk pecsétje alatt kiadtuk. Szatmár-Németiben, a törvényhatósági bizottság ezerkilencszáznegy szeptember 24-én tartott rendkívüli közgyűléséből Pap Géza polgármester, Körösmezey főjegyző.

Merénylet a bíróság előtt.

— A férj, a háziarát és a menyecske. —

— Távirati jelentések —

Az utóbbi időben a budapesti büntető bíróságnál már nem is okoz nagy feltűnést, ha elterjed a folyosón a hír, hogy egyik vagy másik tárgyalóteremben, esetleg az előszobában a beidézett felek egymás életére törtek. Ma délelőtt is egy ilyen merénylet történt dr. Kürti József büntető járásbíró szobája előtt. A kínos incidens előzményei röviden ezek:

Hornya Tivadar cipészsegéd Kreisz Tamás fiatal cipésmester műhelyében dolgozott egy éven át. A múlt év december havában a mester minden felmondás nélkül hirtelen elbocsátotta a jóképű szöke segédet és azóta uton-utfélen üldözte is Hornyát. Egy alkalommal az utcán megtámadta és alaposan elpáholta a volt alkalmazottját, aki aztán Kreisz Tamás ellen közcsend elleni kihágás és tettleges becsületsértés vétsége miatt följelentést tett. A panasz Kürti József büntető járásbíró elé került, a ki a mai napra tüzte ki az ügy tárgyalását.

A beidézett felek és tanuk már kilenc órakor megjelentek és a más ügyben meghívottakkal együtt várokoztak, míg rájuk kerül a sor.

Ugy fél tíz óra tájban az előszobába benyitott egy hosszú, piros köpönyeges, vézna termetű barna asszony, Kreisz Tamás cipésznek

a felesége, akinek idézése sem volt a mai napra. Néhány pillanatig a férjével beszélgetett, azután egyenesen Hornyá felé ment, s mikor egész közel állott mellette, a kabátja alól hirtelen előrántott egy vitriollal telt üveget és annak a tartalmát Hornyára öntötte. A fiatal ember látva, hogy a nő feléje tart, rosszat sejtett, gyorsan megfordult, hogy távozzon és ez volt a szerencséje, mert a marólug csak a nyakát érintette és a kabátján folyt végig. A háta mögött nyugodtan ült egy másik ügyben beidézt Horváth Pál nevű levélhordó. Mikor a fiatal ember félreugrott, a folyadék egy része a levélhordót érte, akit a fülén és a nyakán érzékenyen megsebzett a vitriol.

Mindez alig egy-két percig tartott. A terem gyorsan közbevetette magát, a mérges folyadékot tartalmazó üveget kicsavarta a nő kezéből és az asszonyt egy előszobába fogházörnek átadva, nyomban jelentést tett Kürti bírónak, aki maga elé idézte az ügyben beidézt embereket és kihallgatta Kreis Tamásné, aki az izgatottságtól sirni kezdett és egész testében remegett.

A bíró: Tudta ön, hogy mit tartalmaz az üveg?

— Igen, magam vásároltam a vitriolt tegnap délután az üzletben.

— És miért vette?

— Hogy leönthessem vele Hornyá Tivadart és csak azt sajnálom, hogy a folyadék nem érte az arcát.

— És miért tette ezt?

— Mert Hornyá feldulta a családi boldogságomat és még most sem hagy békében.

— Miképpen dulta föl a maga családi boldogságát?

— A férjem műhelyében dolgozott és engem, aki tisztességes, jóra való asszony voltam, elcsábított. Rávettem, hogy hagyjam oda az uramat, lopjak tőle 200 koronát és menjek vele közös háztartásba. Én bolond fejjel mindezt meg tettem. Mikor azonban láttam, hogy Hornyának csak a 200 korona kellett és nem én, visszatértem az uramhoz. Ezzel azonban még sem volt vége a dolognak. Hornyá aláírás nélkül egyik levelet a másik után küldte az uramhoz, amelyben elmondott engem mindennek, sőt ilyen gyalázó levelekkel elárasztotta az ismerőseimet is. Ezért határoztam el magamat arra, hogy minden áron bosszút állok a sok sértésért.

— Honnan tudta, hogy Hornyá ma itt meg fog jelenni?

— Mert a férjem idézést kapott mára és tudtam, hogy ebben az ügyben Hornyá a panaszos.

— Hát azt tudta-e, hogy ennek a folyadéknak milyen romboló hatása van? Ha a vitriol a fiatal embernek az arcát éri, nemcsak azt torzítja el, hanem megfosztja a két szeme világától is.

— Erre nem gondoltam, folyton csak az járt az eszemben, hogy csuffá tegyem az üldözőmet.

A bíró ezután Hornyá Tivadart

hallgatta ki. A szerencsésen megmenekült fiatal ember így mondta el a történeteket:

— Tessék elhinni, tekintetes bíró ur, nem én üldöztem az asszonyt, hanem ő engem. Soha eszembe se jutott volna őt elcsábítani. Mikor könyörgésem dacára otthagytam a házát, az én rábeszélésemre tért hozzá vissza. Azóta kerültem őket, azonban ezzel nem értem célt, mert a nő ugylátszik hiúságában sértve érezte magát és szüntelen ingerelte a férjét ellenem. Kreis azóta egy pillanatra sem hagy nyugton. Ha munkába megyek, vagy onnan jövök két-három barátjával együtt folyton leselkedik rám és nekem mindig futva kell menekülnöm és örülni, ha egy-két ütés árán megszabadulok. Az utóbbi időben már nem is mertem munkába állni. A mi pedig a leveleket illeti, hát abból egy szó sem igaz. Én boldog lennék, ha örökre kitörölhetném emlékeimből ezt a házaspárt, nemhogy levelekkel hívjam föl magamra minduntalan a figyelmüket.

A bíró: Én ebben az ügyben igazságot nem tehetek. A Kreis házaspárt figyelmeztetem, hogy ha még a legparányibb merényletet kísérlik meg Hornyák ellen, akkor mind a kettőt le fogják tartóztatni. A mai ügyet egyesítem ezzel a most történt merénylettel és az egyesített pör tárgyalását már március 13-ára tűzöm ki. Hornyát és Horvát levélhordót pedig felhívom, hogy menjenek innen az V. kerületi rendőrkapitányságnál tartózkodó rendőrorvoshoz, aki majd látelleletet fog fölvenni a sérülésről.

Ezzel az incidens véget ért és előbb Hornyá, öt perccel később pedig a Kreis házaspár is elhagyta a tárgyalótermet.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

A békéscsabai zendülés.

Budapest, február 28. (Saját tud.) Békéscsabáról táviratozzák, hogy a tegnapi zendülés ügyében ma Békésvármegye rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Áchim is jelen volt s a gyűlés előtt interpellációt intézett az alispánhoz. A szocialista képviselő éles szavakban kelt ki a békéscsabai főszolgabíró és főjegyző ellen s azt mondotta, hogy a tegnapi zendülést a hatóság erőszakoskodása idézte elő, a nép csak azt akarta tudni, hogy a község házában mit határoztak, zajongás sem volt s a főszolgabíró mégis fegyveres erővel szórta szét az összegyűlt népet, ő maga nem volt a tömegben, csak később értesült a történetekről. Fábry István alispán azonnal válaszolt az interpellációra s kijelentette, ha a hatóság szabálytalanul járt el, a hibákat megfogja büntetni s egyáltalán szigorú vizsgálatot fog ez ügyben indítani. A szocialisták az alispán

válaszát nagy zajjal fogadták, de a többség még is tudomásul vette a választ. A nép között a hatóság ellen még mindig nagyon ingerült a hangulat s a nyugalom biztosítására egy zászlóalj katonaság állandóan készenlében van, hogy megakadályozza egy esetleges újabb zendülést.

A válság.

Budapest, február 28. (Saj. tud.) A helyzetben semmi változás nincs. Eddig sem döntés, sem pedig újabb kihallgatások iránt nem intézkedtek.

Minisztertanács.

Budapest, február 28. (Saját tud.) A bukott kormány ma minisztertanácsot tartott, melyen a kabinet összes tagjai részt vettek. A tárgyalásból csak annyi szivárgott ki, hogy újabb kitüntetések iránt tettek felterjesztéseket majd pedig a helyzetről tanácskoztak.

Amália portugár királyné életveszélyben.

Budapest, febr. 28. (Saját tud.) Mint Lissabonból jelentik, Amália királyné ma életveszélyben forgott. Délelőtt udvarmestere társaságában sétalovaglásra indult, miközben egyszerre eléjük termett majd 100 csavargó, akik fenyegetések közepette pénzt akartak a királynétól kicsikarni. A főudvarmester lóhalálában vágatott a legközelebbi rendőrlomáshoz, ahonnan gyorsan visszavált egy csapat rendőrrel. Ezeknek csak nagynehezen sikerült a csavargókat széjjelverni, miközben 40-et elfogtak. A királyné most súlyos betegen fekszik.

Kmetty a függetlenségi pártban.

Budapest, febr. 28. (Saját tud.) Kmetty Károly dr. egyetemi tanár, országgyűlési képviselő ma levelet írt Kossuth Ferenczhez, mint a függetlenségi párt elnökéhez, melyben értesíti, hogy a mai napon belép a függetlenségi és 48-as Kossuth pártba.

Tisza a királynál.

Budapest, febr. 28. (Saját tud.) A válság legközelebbi eseménye az lesz, hogy gróf Tisza István meghívást kap a királyhoz. A miniszterelnöki palotában még semmit sem tudnak ugyan erről a meghívásról, mindamellett bizonyosra veszik, hogy a hét végén Tisza István Bécsbe megy. Az uralkodó a még esetleg meghívandó politikusok tárgyában óhajt Tiszával tanácskozni.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér
Vidéken	10 fillér

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

NAPLO.

— Hírek. —

Felpozott gavallér.

— Saját tudósítónktól. —

— február 28.

A főtéri korzó tegnap esti szokott hullámlását egy kis vihar felkavarta. A műégiháborút egy uriember villámló szeme vezette be s egy kolozsvári színész bájos kis feleségének kacsója csattant el dörögést improvizálva az uriember számára borotvált ábrázatán.

A csinos eset részleteiről „alkalmi” tudósítónk a következőket jelentti:

A kolozsvári színész bájos kis felesége tegnap este szapora léptekkel sietett hazafelé, a mikor egy aszfaltbetyár az arcába mosolyog. Az asszony félrefordította a fejét, de a nyájas idegen újra a szeme elé került.

— Jaj, de bájos asszonyka, — mondja a gavallér.

Az asszony kihuzta a karmantyujából a kezét.

— Milyen piciny keze van, folytatja a tolakodó.

A nő jobb kezéről lehuzta a kesztyűt.

— S milyen rózsás körmei vannak, sóhajtozik a férfi.

Az asszony a tenyerét mutatja a szemtelenkedőnek.

— Ah, de csókolni való kis tenyer.

A következő pillanatban a bók-mester már közelebről is megismerkedett a „csókolni való kis tenyer”-rel, mert a kardos kis menyecske Isten igazában olyan pofont mért az uriember képére, a melyet a járásbíró is 20 koronára taksált volna, ha hirtelenében ítéletet kellett volna mondania. Egyelőre csak az utcai publikum ítélkezett olyformán, hogy a bátor asszonykát zajos óvációba részesítette, míg a póruljárt uracska jónak látta dagadt képével elillanni a tett színellyéről, a nélkül, hogy hátrahagyta volna vizikártyáját.

Ez utóbbi feledékenysége különben előnyére szolgált az aszfaltbetyárnak, mert ha személyazonosságát igazolta volna, ugy ma bizonyára megismerkedik a férj sétapálcájával, a mely sokkal keményebben sujt, mint az asszonyka tenyere.

* Az országos Kossuth serleg ünnep Kolozsvárt. Az egyetemi körben serényen dolgoznak a március 20-iki fegyves ünnepek előkészítésén. Résztvesznek e munkában az összes ifjusági egyletek képviselői, kik minden erejükkel arra töreksznek, hogy kellő ünnepélyességgel fogadhassák az ideérkező illusztris vendégeket, képviseltetik magukat az összes hazai főiskolák hallgatói is, mivel a serleg, mely felavatásra kerül, az egész ifjuságé. A rendezőbizottság dr. Kiss Móránál, az egyetemi rektor magnificusnál is tisztelt, kitől az egyetemi ifjuság tá-

mogatását kérte. A rector igen szívesen fogadta a küldöttséget és előadott kérelmekre megígérte, hogy az egyetemi tanács erkölcsileg és anyagilag egyaránt támogatni fogja az ifjuság ünnepségét és szívesen vállalta el az ünnepség védnökségét. A rendező bizottság minden kedden és pénteken ülést tart az Egyetemi kör helyiségében.

* **Megtámadott erdélyi mandátumok.** A Curiához eddig 24 petíció érkezett. Ezek között erdélyi összesen 6 akadt. Megtámadták Révai Mór széki mandátumát, báró Dániel Tibor dési, Lázár László hunyadobrai, gróf Eszterházy Kálmán gyalui, dr. Markbreit Gyula vizaknai, Montbach Imre nagyiklói, Sándor János marosvásárhelyi és Serbán Miklós árpási képviselőiségét. Ezek között a Curia a Révai Mór mandátuma előtt beadott petíciót Adám András kuriai bíró előadásában március 24-én fogja tárgyalni. A többiekre vonatkozólag sem az előadó bírót nem jelölték még ki, sem pedig a tárgyalási napot még nem tűzték ki.

* **Temetés.** Gajzágó Erzsikét, Gajzágó Tivadar birtokos és neje Z. Knöpfler Károlin, korán elhunyt kedves fiatal leányát rendkívül nagy részvét mellett tegnap délután temették el. Már a kora délutáni órákban nagy közönség gyűlt össze a Szentegyház-utcai gyászházban, hogy a drága halottat utolsó útjára kísérje. A gyászoló közönség soraiban a város egész intelligenciája képviselve volt. A koporsót egészen elárasztották a mélyen sujtott család bánatában résztvevők koszorúi, melyek közül feljegyeztük a következők feliratait: Drága Erzsikének — Mama és édesapám. Felejthetetlen testvérünknek — Margit, Tivadar, Karola, Gyula és Fifi. Édes kicsi öregemnek — Bandi. (Bakk Endre jegyese.) Szeretett unokanővérünknek — Paulin, Anti és Erzsiké (Benedekék.) Szeretett Erzsikének — Kata néni és Lajos bácsi, (Szepesiek.) Bözsinek — Keresztmama. Szeretett Erzsikének — Poldi bácsi és Ottinéni. Kicsi Erzsikének — Lujza és Tóni. (Hevesiek.) Szeretett Erzsikének — B. Bak Lajos és neje. Kedves Erzsikének — Bálint, Sándor és Imre. (Bak fiúk) Kedves Erzsikének — dr. Popescu és családja. Fom Officiers corps des Divisions-artilleri regiment Nro 35. Szeretett Erzsikének — Tóni és Iza, (Klupáthiek.) Erzsikének — a Babuska mamája, (Trandafirné.) Édes Erzsikének — Aranka és Rózsika, Jóska (Csikiék.) — Délután 4 óra volt már, mire a gyászmenet a temetőbe ért, hol egyetlen szem sem maradt szárazon a szertartás alatt mélyen megindult közönség soraiban.

* **Uj albirák.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Bohczel* Sándor kolozsvári kir. törvényszéki jegyzőt a bánffyhungyadi járásbíró-sághoz, *László* Márton dési törvényszéki jegyzőt pedig a nyárad-szeredai járásbíró-sághoz albirákká nevezte ki.

* **Takács grófok.** A hivatalos lap jelenti: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán

kis-jócai *Takács* József századosnak és testvérének kis-jócai *Takács* István főhadnagynak a *magyar grófi méltóságot díjmentesen adományozom és megengedem, hogy nevezzetek előnevüket és családnevüket a férfiágon kihalt köpösdí gróf Tolvay család előnével és családnevével egyesítve viselhessek és utóbb-nevezett grófi család címerét is használhassák.*

Kelt Bécsben, 1905. február hó 17-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

* **Eljegyzés.** A Wesselényi Miklós utcai Homonnai-féle vendéglőnek négy szép csillaga van: a tulajdonos leányai, a kiknek szemei messze tájon híresek. Most az egyikük főköltő alá kerül: a szép *Fera* férjhez megy, a miről így szól a jelentés: *Löbl* Miksa, az *Eisenstein* Manó cég könyvelője eljegyezte *Homonnai* Adolf és neje leányát: *Ferát*.

* **Gorkij szabadlábán.** Csak ma érkezik autentikus híre annak, hogy Gorkij Maximot szabadlábra helyezték. Tízezer rubel biztosíték ellenében bocsátották el a börtönből. Az összeget Fava Murusov gazdag gyáros tette le helyette. Gorkijnak tartózkodási hely gyanánt Rigát jelölték ki.

* **Megkéselték a koponyáját.** Tegnap este 7 órakor *Rosenfeld* Armin bádogosszegi fejét ismeretlen tettes a Sörház-utcában betörte. A súlyosan megsebesült ember segítségére előhívták a mentőket, a kik az elsősegély nyújtás után *Rosenfeld*et be szállították a Károliana országos kórházba. A megsebesült bádogosszegi azt hiszi, hogy valamelyik haragos szaktársa támadt reá a sötétben. A rendőrség ügylészük semmit sem tud az esetről, mert nem adott ki róla kommunikét.

* **Külföldi rövid hírek. Katonaság és polgárság harca.** Cacczia olasz városkában egy hadgyakorlaton Proppio hadnagy egy éles golyótól találva meghalt. A tettest nem sikerült kinyomozni. Azt hiszik, hogy a hadnagyot egyik főlebbvalója lövette agyon boszúból. E miatt a lakosság lépten-nyomon véresen összetűz a katonákkal. Egy *Delta* nevű főhadnagyt halálra keresnek. — *Merre van Gapon?* Az orosz forradalom vezérő pópájáról. Gaponról az a hír járta, hogy Párisban van. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Gapon jelenleg nincs sem Orosz-, sem Franciaország területén. A pétervári nagy nap után Franciaországon át utazott Páris felé, onnan Genfbe, de hogy innen hová ment, azt senki sem tudja. — *Lopás szereimből.* Berlinből jelentik: Fielitz Elza 27 éves varróleány öngyilkosságot követett el, miután kiderült, hogy kedvese számára nagyértékű lopásokat követett el. — *Nemzetközi katonai kiállítás.* Bécsből jelentik lapunknak: 1908-ben az osztrák császár hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából Bécs városa nemzetközi katonai és haditengerészeti kiállítást rendez. — *A bécsi gyilkos házaspár.* Bécsből írja tudósítónk, hogy Klein Francziska és férje bűntügyét — akik, mint annak idején megirtuk, kirabolták és megölték Szikora Jánost — a bécsi országos törvényszék a jövő hó huszonekettedikén kezdi tárgyalni. — *Letartóztatott prépost.* Wormsból táviratozzák: Malzy ottani prépostot erkölcstelen üzelmei miatt a csendőrség letartóztatta és bezárolta Mainzbe, ahol vizsgálati fogdába helyezték. — *A szultán szárny-*

segéde. Konstantinápolyból jelentik: Asky bej örnagy, a szultán szárnysegéde összeveszett egy Tatsdin nevű emberrel, a kinek arcát törével végighasította. — *Francia ajándék Amerikának.* Washingtonból jelentik, hogy ott Washington születésnapja évfordulója alkalmából leleplezték azt a Washington-szobrot, amelyet Franciaország ajándékozott Amerikának. — *Luther egyenes ivadéka.* Berlinből táviratozzák: Az új protestáns dóm fölszentelési ünnepére meghívták dr. Luther luckenwaldei egészségügyi tanácsost aki Luther Márton egyenes leszármazottja. — *A legöregebb törvényhozó.* Newyorkból táviratozzák: Work Dániel, az itteni szenátus tagja február 19-én ünnepelte jó egészségben születésének századik évfordulóját. — *Ostrom Párisban.* Párisból sürgönyzik: Pouillard Albert volt ezredorvost a rendőrség le akarta tartóztatni, mert kedvesét halálosan megsebesítette. Ő azonban eltorlaszolta szállóbeli lakásának szűk lépcsőjét, majd a tetőre mászott és 20 lövést tett a rendőrökre. Egy lövés egy fiut talált. Végre egy csomag dohányért és egy üveg borért Pouillard megadta magát.

Irodalom.

Kolozsvár nevérol.

Dr. Márki Sándor egyetemi professor érdekes füzetben ismerteti azokat a történelmi bizonyítékokat, melyek Kolozsvár városának elnevezéséhez és az elnevezés keletkezéséhez fűződnek. Csak nem régen jelent meg ez az érdekes munka, mely gondos és fáradhatatlan kutatás eredménye s Kolozsvár elnevezésének épen *ötvenegy* változatát állapítja meg. Alkalomszerű most ezt a lokális érdekű munkát a mi közönségünkkel is megismertetnünk, tekintve, hogy a *Századok* legújabb számában *Téglás* Gábor szintén foglalkozik vele s mintául állítja oda a magyar helynevek történeti fejlődésének kérdésével foglalkozó historikusok és nyelvészek számára.

argumentum az is, hogy a honfoglalás idejében még Magyarország nyugoti pontjain, mint Zala, Vasvármegyékben s fönt a Nyitrához tartozó Vlara szorosban, továbbá Keleten a Szamos völgyén is fordul elő egy-egy Kolozs vagy Kolozsvár nevű helyiség.

A *Clus* elnevezést a magyar nyelvérzék *Kolozsra* változtatta s 1366-tól, vagyis a százok kolozsvári állandó letelepülésétől használatba jött *Coloswar*, *Kolusvar*, *Coluswar*, *Calusvar*, *Kolosswar* variációkban a mai elnevezés. Érdekes Márkinak az az adata is, melylyel a Kolozsvár latin elnevezésének — *Claudopolis*nak eredetét felderíti. A *Claudopolis* nevet az eddig ismert oklevéltani bizonyosságok szerint az 1559—1560-ban Wittenbergában tanult *Stephanus Wolfart* (*Claudopolitanus*) használta, 1581 máj. 22-én *Báthory* István erdélyi fejedelem is „in civitate nostra Clau dio politana alias Kolozsvár nuncupata“ alapított egyetemet a jezsuiták számára. Ezt a nevet használta a kolozsvári tudomány egyetem is a legújabb időkig s csak két év előtt, hivatkozva az 1898. 4. törvénycikkre, változtatott *Apáthy* István rektor indítványára a régi szokáson, kijelentve, hogy ezentúl egyedül a hivatalos Kolozsvár elnevezést fogja alkalmazni.

Van azonban *Kozsvárnak* egy másik neve, mely véglegesen még ma sem tűnt el a használatból. A német eredetű *Klauzenburg* ez, mely régi oklevelekben és iratokban *Clusenberch*, *Clusenburs*, *Clausenburk*, *Clausenprug* nevek alatt jön elő. *Klausenburgot* először egy 1348 febr. 11-én kelt *Gergely* érsektől származó oklevél tünteti elő. De a Márton és György mesterek által 1373-ban IV. Károly császár rendeletére Prágában Szent Györgynek emelt lovaszobron *Mária-Terézia* 1757-beli renovációja szerint *Clusenberch* állhatott. *Clusenburkból* írta magát a bécsi egyetem anyakönyvébe 1405-ben egy *Nicolaus* nevű, tanuló 1453-ban pedig *Johanues Peyer*. *Kakas* István, *Rudolf* királyhoz 1600-ban latinul, 1602-ben németül irt folyamodványában *Clusenburgnak* nevezi szülővárosát, míg *Basta* császári vezér, sőt II. József császár is latin nyelvű irataikban a *Claudopolis* nevet használják. A magyar elnevezés azonban már a XVI-ik században annyira belement a köztudatba, hogy *Mihály* oláh vajda is 1600 *Coloswar-nak* és nem *Clusnak* nevezi a várost. Ime, ez a Márki érdekes tanulmányának rövid összevonása.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

Színházi műsor:

Szerda: Uj betanulással: Egy párisi regény (b. 134. sz.)

Csütörtök: János vitéz (b. 135. sz.)

Péntek (b. 136. sz.)
Szombati senkranz (sz.)
Vasárnap Vasárnap (138. sz.)

Felme
tak a na
— U
beszélte
dezte Py
— Se
— É
báltam?
— A
Azt hi
lon han
jutott ön
volt a p
lak de
bálást
rult ki
ablakon
mert mi
be volt

— De
— Az
kos tette
dokló as
dulni, a
ablakot
csak egy
— Va
— Bá
— De
Jean, mi
találta ve
előbb be
Egyszé
iratok eg
ki Vaiss
szobába,
téről nye
„A haj
gott bel
homlok
Hogya
Roger m
ez fontos

Pyram
Ő beszé
kat pedig
hozzá go
zett Druc
lgen, He
bontva e
Künn ret
tal asszo
az eső a
alá mene
main Je
haja teh
nehány h
házig. F
min nem
nedvessé
ügynök.
— Az
tette hoz
vita hev
keztében
az ablak

Péntek: A dolovai nábob leánya (b. 136. sz.)

Szombat: Új betanulással: Rosenkranz és Guldernstern (b. 137. sz.)

Vasárnap d. u.: Piros bugyelláris. Vasárnap este: János vitéz (b. 138. sz.)

REGÉNY.

Jgélet.

— Regény. —

Irta: Elzéar Pierre. 36

Felmentek a kis házba s ott álltak a nagy vérfolt előtt.

— Ugy-e mikor itt hangosan beszéltem, mit sem hallottak? kérdezte Pyrame.

— Semmit.

— És mikor teli torokból kiabáltam?

— Akkor is egész homályosan. Azt hiszem a hang nem is a falon hanem az ablakon keresztül jutott önökhöz és bizonyosan nyitva volt a párbeszéd alatt a szalonablak de becsukódott mielőtt a kiabálást hallották. Hiszen a nyomorult ki Helént megölte csak is az ablakon keresztül menekülhetett, mert mikor bátyja bejött, az ajtó be volt zárva.

— De ki csukhatta vajjon be?
— Az nem hihető, hogy a gyilkos tette. Az áldozat sem, egy haladó asszony, még ha tud is mozdulni, aligha gondol rá, hogy az ablakot betegye. Azt hiszem ezt csak egy ember tehette.

— Vajjon ki?
— Bátyja maga.

— De, hogy gondolhatod, hogy Jean, miután betörte az ajtót és ott találta vérben fagyva kedvesét, még előbb becsukta az ablakot.

Egyszerre eszébe jutott a periratok egy passzusa. Az az ügynök, ki Vaissevel együtt hatolt be a szobába, így írta le Helén holttestéről nyert képet:

„A haja ki volt bontva és csorgott belőle a víz, a halánték és homlokához volt tapadva.“

Hogyan lehetett ez, nem bírta Roger megérteni, de érezte, hogy ez fontos körülmény.

Pyrame megmagyarázta a dolgot. Ő beszélt az ügynökkel a házakat pedig saját leleményes eszével hozzá gondolta. Egész jól emlékezett Drumont az ügynök mindenre. Igen, Helén hosszú haja ki volt bontva és patakzott belőle a víz. Künn rettenetes idő volt, de a fiatal asszony kocsin jött. Az ügynök az eső alól a szemben lévő kapu alá menekült s látta a kocsiit Guilmain Jean háza előtt megállni. A haja tehát nem ázhatott át attól a néhány lépésnyi uttól, a kaputól a házig. Fején vastag sapka volt, a min nem hatolhatott át annyira a nedvesség. Ennyit mondott az ügynök,

— Az én véleményem pedig, tette hozzá Pyrame, az, hogy a víta hevében, vagy az ütés következtében bomlott ki haja. Oda esett az ablak mellé s a gyilkos mene-

külés közben nem tette azt be. Az eső tehát a szélből hajtva beesett az ablakon s elárasztotta a holtestet. S mikor bátyja bejött, ott látta feküdni Helént megdermedve, ösztönszerű mozdulattal becsapta az ablakot. Ki tudja talán épen ezt a körülményt akarta elmondani védelmére, de félt, hogy akkor nem ítélik halálra.

XXI.

Közeledett Roger találkozási ideje Clotilddal. Kiment hát a charleusi temetőbe. Nem sokat gondolt szerelmére, inkább azon töprengett, megmondja-e az igazságot neki. Elhatározta, hogy csak annyit beszél el, a mennyi okvetlen szükséges, hogy Helén naplóját megkapja.

Clotild is álmatlan éjszakát töltött s alig várta, hogy ismét találkozzék Rogerrel. Ott is volt a pontos, megbeszélés időben. Ugy, hogy mire Roger kiért már ott találta a tőle elválaszthatatlan nevelőnő kíséretében.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.
Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.
Kiadó „Napló“ hirlapkiadó-vállalat.

Egy fodrásznő kerestetik monostori-ut 17 szám alá. Jelentkezhetni délelőtt.

ÉTKEZŐ ÉTKEZŐ

Olcsó és jó házi koszt.

A Szt.-Lélek-utca 2 sz. alatti

ÉTKEZŐBEN

mérsékelt áron kitűnő reggeli ebéd és vacsora kapható.

Az egyetemi ifjuság kedvezményes árban részesül.

Ebéd és vacsora előfizetés egy óra 16 forint, hetenként négy tál étellel.

Olcsó és jó házi koszt.

312—1905. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1904. évi Ö. 236/7 számú végzése következtében Vikol Lajos hagyatékához tartozó ellen 2257 kor. 7 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: butorok különböző disztárgyak borok és hordok, valamint egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 1904. évi Ö. 236/7 számú végzése folytán Kolozsvárt, Egyetem-utca 4 sz. földszint, 1905. évi március hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1905. évi február hó 23-ik napján.

K. Csoma Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Kolozsvármegye Alispánjától.

Sz. 1556—905 alisp.

Hirdetmény.

Kolozsvármegye részére szükséges könyvkötő munkálatok biztosítására nézve árlejtést hirdetek.

A kölcsönös szerződés mintáját az árlejtésben részt venni óhajtok a kiadóhivatalban a hivatali órákban átvehetik. Ezen mintákban az árak a pályázni kívánók által töltendő ki és megfelelőleg aláírandók.

Az árlejtés 1905. március hó 13-án d. e. 10 órakor az alispáni irodában ezen szerződéseknek zárt ajánlat alakjában beterjesztése rendén történik. A zárt ajánlathoz a kir. adóhivatalnál letett 50 korona biztosítékról adóhivatali nyugta csatolandó.

Kolozsvár, 1905. február 10.

Dózsa
alispán.

AZ

„Erdélyi Általános

Takarék és Hitelszövetkezet“

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

Ujhelyi M. és Társa könyvnyomdája Kolozsvár, Jókai-utca 15.
Telefon-sz. 379.
Elvállal és készít mindennemű nyomdai munkákat a legizlésebb kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan, pontosan és szolid árban teljesítetnek.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára: _____

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy óra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohányfőzsdékben és minden
elárusítónál.

Ei ő fi

Egy évr
Fél évr
Negyed
Egy ór
Egyes s
Vidéken

Megjel
o ünne

Bá

A
egyik
hog
Khue
lenség
telte
nézet
szemp
állam
Zichy
Dezső
alapít
átláta
stern
mond
dig s
hog
elvü
csak
eszkö

Tu
nem e
szelle
azonb
a mi
mat ig
toztat

Mer
jelenle
udvar

Bizo
és ezt
nyilván
tások,
lemény
elvü p
mint is
ránica
strucca
uralom

A „N

Mle
szertes
követke
takozó
Gasto
kolom a
August
ostoba
— Ö
gyetlen,
ezzel el
— An
el tudju
— Pe
mert én
től, a m
szükség